

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általunk katalikusok térekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak 1895. márc. 6-án

Előfizetési árak:

Egyszerre 12 korona, félve 6 korona, negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóházzal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (iskola utca 4. sz.)

A csongrádi mandátum.

Gajári Ödön megköszöni a csongrádiaknak a hozzávaló bizalmukat, de azt mondja, nem kér többet belőle, mert azok úgy se igen adnák. „Rózsai megvetlek” — szavalja és elmegy az oláhok közé, mert azok elég együgyűek azt meg tisztelni bizalmukkal s a képük viselésével, a kit a nyakukra küldenek. Egyébiránt nem arról van itt szó, hogy a belényesieknek képmegviselőjük legyen, hanem hogy Gajári Ödön mandátumához jusson. Mert hát Gajári nagy és hiséges mameluk, a ki nagy szolgálatokat tett a mindenkori kormányoknak. Ingyen pedig nem cselekedte, kijárt neki érte egy csomó viczinális igazgatóság, fából való vasludak jövedelme, pártfogás, kegy s ráadásul még a képviselői állás, hiszen az is jövedelmet hoz.

De nem erről a mandátummal való gseftelésről akarunk szólni, hanem arról, hogy a csongrádiak most a képük viselőjét választják majd. Nyakas, kemény akaratú civisek, a kik tudnak lelkesedni a 48-as elveikért. A bizalmuk az ottani katalikus plebánosra, Hegyi Antalra irányult. — Nem pártolni akarjuk mi itt Hegyi Antalt, mert hiszen az eddigiek szerint ő is azok közé a papok közé tartozik, a kiket liberális papoknak szoktunk nevezni. Itt csak arról legyen szó, hogy Hegyi Antal katalikus, pláne

katalikus pap és épen ezért a Kossuth Ferencz pártja megvonta tőle támogatását, jelöltet keres vele szemben. Herman Ottó, az istentagadó, Faragó, a ki nem pap, Lukács Gyula, a véresszáj demagog, mindenki kell a Kossuth-pártnak, csak a katalikus pap nem, mert ők félnek a paptól, mint az ördög a szentelt víztől. Azt nem mondják, hogy Hegyi nem hive a függetlenségi eszméknek, azt sem mondják, hogy talán revizionista, a ki az egyházpolitikai törvények eltörlését fogja követelni s eszerint a párt eddig hangoztatott elveivel összeitközésbe jönne, összes kifogásaik egy dologban csucsosodnak ki, hogy Hegyi katalikus pap s az ilyen emberrel ők nem fognak egy tából eseresznyt enni.

Mondja aztán még valaki, hogy a Kossuth-párt nem felekezeti alapon álló párt, mondja valaki, hogy közömbös előtte a mások vallása. Büszkén hivatkoznak a negyvennyolczas elvekre, a vallásszabadságra, a melyet Kossuth sietett kivivetni, hirdetik. Legy a felekezetiüliség a törvénykönyvükbe van írva s ime lépten-nyomon látjuk bizonyítékát annak, hogy előttük csak az egész ember, a ki Kálvint vagy Luthert követi, a katalikus, a kitől félni kell, hogy hitbeli meggyőződéséhez ragaszkodni fog, kivétöl a szemükben. Talán arra fog valaki hivatkozni, hogy hiszen vannak a Kossuth-pártban katalikus

vallású képviselők is. Vannak, az igaz, de csak olyanok, a kik katalikus meggyőződésüket elhallgatják s ha kenyértörésre kerül a sor, nem a saját, hanem a kálvinisták, vagy lutheránusok párjára állanak. Például hozhatom fel Meszlenyi Lajost, a ki 96-ban Csákváron a katalikusok ellen beszállt, hogy kálvinista szavazóinak kegyeit megnyerhesse. Soha nem jutott volna a katalikusoknak észébe, hogy neki ellenjelöltet állítsanak, ha a saját vallásbeljének ellenségeként nem mutatja magát. Így van ez annál a diéső pártnál mindenütt. Valóságos bojkotrlást, kigolyozást visznek végbe, ha nem a nyájukbeliről van szó. Ajkaikon a vallásszabadság elve, cselekedeteikben pedig mindenütt az egyoldalú, késhegyig menő vallási türelmetlenség. Komjátly büszkén vágta oda a képviselőházban: „A ki fél belép, az felekezeti meggyőződését kívül hagyja.” Igazi farizeus, a ki a legdurvább tényekkel szemben is hajjigalódik a szavakkal.

Ne csodálja senki, ha a katalikusok elvesztették bizalmukat a függetlenségi és 48-as párttal szemben, a melyet a vallási gyűlölet egészen vakká tett már. S ennek a gyűlöletnek még utálatosabb háttere az, mikor másokat vádolnak vallási meggyőződésük bátor hirdetéséért. Legyünk tiszték, a mint a becsület magával hozza. Ám legyen a Kossuth-párt antikatalikus párt. Ha a meggyőző-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Mikor a vizet nézik.

Ahogy hozzánk hírül jön, kiöntött a Rába, hát minden ember, asszony és gyermek kapkolódik. Nem épen az ifjúságtól, mint inkább a sietség miatt, első akar lenni a Málparton „vizet nézni”.

Békés időben tőlünk ugyan jó távol és mélyen hőmpolygati fodros habjait a néha megbokrosodó folyóviz. Hosszu ezüst sávnak látszik csak a ragyogó napfényben, el-eltűnve a fűzsek és egresek árnyai között.

De ha aztán a tavaszi lucskos napok beállanak, vége nyugodt, csendes természetének, a temérdek apró ér- és patakocska, melyek amonnan a Stajer Alpekből sikamlanak bele, oly gyorsan megdagasztják medrét, hogy mire megérkezik hozzánk a dróthír, hogy a tartós eső, vagy hirtelen felhősakadás veszélylyel fenyeget, már megjött a víz is.

Az igaz mindig a dróthírnek sem lehet hitelt adni, mert nem egyszer czáfolják meg a szeszélyes alakulású domboldalok. Ha a stajerszág hegyek reggelenként tartósan pipálnak s néhány nap mulva áthatlan felhőköpenybe burkolóznak, amit lehetetlen észre nem venni, akkor a grézi meteorológiai állomás kész az üzenetekkel e rábaparti városokhoz: „vigyázz

dagad a Rába”. Csakhogy az a különbség, ha az eső a hegyek nyugoti partjait mossa, akkor a víztömeg a Murába húzódik, s mire a rábamenti városok és falvak készülődnek az árvíz ellen, már a muraparti vendek sirnak-rinak.

Néha meg éppen a legélvezetesebben fürödnek a nap sugarai a Schöckl havas csucsan, úgy, hogy az említett intézetnek kedve kerekednek végig izenni: „ne félj magyar, nem lesz víz!” — hát akkor a hegyek keleti dögületében dühöngő háromnapos zápor anyyi vizet zudít a Pinkába, hogy a Rába is megsokalja.

Hát az idei tavaszi esős napokra virradó egyik reggelen is azzal a hírrel jött vissza a János Jóska, — kinek valami ügyes bajos dolga akadt volna a körmendi takarékbán, — hogy nem lehet bemenni a városba, mivelhogy a Rába átszakította az országut-töltést s térdig árban kell gázolni a Csörnöcz hidjáig. Csak addig, onnan meg éppen vissza kell fordulni, mert azt meg elhordta a Rába árja.

No erre a hírre aztán felkészülődik a falu apraja-nagyja vizet nézni. Mert ez az élvezet nem mindennapi, s nem is valami közönséges dolog.

Ahogy az ember a Málpart szélére érve, körülhordozza szeméit, lát egy rengeteg tengert, melynek széle messze dombok oldalain vesz el, az eleje és vége beláthatatlan. Az egész szép zöld Rábavölgye egy piszkos sárga tükör, melyből itt-ott látszanak ki a réti fák koronái, a távol fekvő falvak fehér házai.

A lábunk alatt száz méternyi mélységben még jól kivehetők az ár folyásai, fehérrel csipkézett sárga fodrokat tolva maguk előtt. Jó füllel hallható is a víz mormogása, félelmetes zugása.

Ott állottunk mi is, legkirugóbb csucsan a Málpartnak, ahol az oldal majd függőleges meredekséggel esik alá, úgy, hogy ha kedvünk lett volna hozzá, igen kevés megerőltetéssel egyenesen az árvízbe pottyanhattunk volna. A szomszédom színházi látosóval vizsgálgatta a félelmetes tájat. Minden percben dicselkedett, hogy hát mégis csak lehet valami hasznát venni falun is a gukkernek. Ez a diésékvés vágás akart lenni ellenem, ahogy én több ízben boszantottam, amiért ő falura színházi látosóvet vesz, aminek ugyan itt kevés hasznát fogja látni. Mivelhogy itt az orrán tul alígha talált látni valót, addig meg csak ellát, bárha meg lehetőszen rövidlátó is.

Én ugyan szabad szemmel is jól kivehettem, hogy a Csörgő-malom körül nincs egy lepedő nagyságu zöldség. A molnár eddig mégis csak a vízre bízta életét, a melytől pedig annyira s méltán fél. Ott csónakázott ugyanis a malom körül vizsgálgatva, meddig kell még az árnak nőni, hogy a malmába behatoljon. Akkor pedig szépen fölemeli s vagy örökre elviszi, vagy egy házzal odább teszi le, lévén egyik sem vigasztalás a keserű molnárnak. Az örökjökédvü Sándi torkaszakadtából kiabált neki: „Hej! molnár,

dése, hirdesse nyíltan és ha másért nem, de az őszinteségért megérdemli az elismerést. De átkalni a világot, hogy a róka bőre alatt más takargasson, nem jellemes eljárás. A néppárt nyíltan ki mondja, hogy keresztény párt. Vannak tagjai között protestánsok — nemcsak nevükben, hanem igazi hithű protestánsok — teszem Kaas Ivor báró; a néppárt sikra száll mindenütt a keresztények érdekeiért a kereszténység elleneivel szemben. Ez becsület, nyílt eljárás. Kell is hallania unos-untalan a becsmerlő gyalázkodást elveinek ezen bátor megvállásáért. A kik pedig gyalázzák, a középkor türelmetlenségével harcolnak, csupán a zászlót dugják el. Bátran tesszük fel a kérdést: Ki érdemel a kettő közül több tiszteletet?

Csak a további fejleményekre vagyunk még kíváncsiak. Ki lesz majd a csongrádi mandátum? Erős a gyanunk, hogy ismétlődni látjuk majd újlag, a mit a függetlenségi párt eddig is többször megeselekedett, hogy a kormánypárttal szövetekezett a katolikusok ellen, mert hiszen közelebb áll ahhoz, mint ezekhez. Ez aztán elvhűség! Levehetjük a kalapunkat. Szegény függetlenségiék. Kutyákra bizzák a hájat.

Rómába és a szentföldre

f. évi december 9-én induló magyar országos zárandoklat érdekében.

Felkértek, hogy a f. év decz. 9-én Rómába és a Szentföldre induló magyar országos zárandoklat lelki vezetését vállaljam el.

Istenbe és nemzetem nagy lelkébe vetett bizodalommal elvállalom, el annál készségesebben, mert köztudomás, hogy a szent év folyamán a világ összes katolikus népei, nemzetei egymással mintegy versenyezve százakra menő seregekben keltek fel ama lélekemelő menetekre.

Szentséges Atyánk maga a római pápa lelkesít arra.

És mink magyarok minden más nemzetek

visz a víz." Aztán tovább füttyörészte az ismeretes molnár nótát.

Észak felől egy csinos rábaparti falucska terült el piros tetejű házikókkal. Körülötte csupa dű. Szinte csemegett fülemben e falucska kis vészharangja. A falu előtt fekete vonal húzódott lomlán, azon a fekete vonalon sok meg sok hangyanagyságu alak nyüzsgött, forgott. A gukkeres szomszédom magyarul gattá, hogy azok ott a nyulgátat őrzik. Minden öt lépésre áll egy-egy ember, nagyot ütve lapátjával oda, a hol az ár beszívárogni készült.

Tulnan a falu végén egy uradalom szérüs kertje terült el, telve széna és szalma kazalokkal, amik innen kis hangyaturásoknak látszóttak. De azért jól ki lehetett venni, mint indul szép lassan utnak egyik-egyik közülök, mind meszebbre távolodva a másiktól ugyancsak örökre istenhozzát-ot mondván neki.

Ha csak az ár este felé nem hozza! Mert a folyásnak nem lehet kitanulni ilyenkor az útját. Lám az országot mentén kidölt nyárfákat is mind erre sodorta, nagy öröme a mirdaiaknak, a kik már éjjel óta halászzák a nyoloz-tíz öles fatöncöket. Már csak tudnivaló, hogy azok, a kik ügyesebbek maguknak az árvízveszedelemből tartósabb hasznót húznak. Nem pedig azok, a kik a gromruk kívánalmainak hódolnak. Mert ilyenek is vannak.

Ott lubiczkolnak derékig eső vízben, messze a parttól. Saszemeik távolból meglátják az árral uszó szegény tapsifülest, a kit aztán

föltött e saját jubilaris évünkben kívánhatunk-e több lelkesítést?

Mind mi, a kik igazán szeretjük hazánkat és tudjuk, hogy annak mult csodáves életét a kereszténység tartotta fenn, zárhatjuk-e megfelelőben-eme jubilaris ünnepeket s kezdhetjük-e méltóbban az új ezredévet, mint ha minél többen, a kiknek az Isten módot adott, oda zárandokolunk a kereszténység Fejéhez, a kitől Szent István királyunk kérte és nyerte a szent koronát?

Mind mi, a kik igazán szeretjük a szent koronát, zárhatjuk-e megfelelőben ez évet, mintha oda tüzzük Rómában a II. Szilveszter emléke fölé a magyar nemzeti zászlót, hitünk, reményünk és szerelmünk trikolóriját középen képével az Isten Anyjának, a magyarok Nagyszonyjának, a kinek Szent István hazánkat eljegyezte.

Mind mi, a kik hisszük, reméljük, szeretjük és akarjuk hazánknak, fajunknak üdvét, jövőjét, életét. zárhatjuk-e megfelelőben ez évet s kezdhetjük-e méltóbban az új ezredévet, mintha a nagy időnek alkonyában láthatárain hitünk s bizalmunk feltűnő csillagát követve oda zárandokolunk Keletre, ott töltjük a szent éjszakát Betlehemben — Kenyérhelyen — a hova az élet kenyere az égből szállt alá s a honnan a világ világossága szerte áradott. Ujjá szülemünk ottan a Jordán szent patakában, avagy megfürdünk a Silve tavában, balzsamot találunk a szép Gileadban s olajfák kertjében, elzárándokolunk nagy Jeruzsálembe — a nagy békehelyre — és mind a szent helyre, melyet a mi Üdvözítőnknek a lépte-nyoma szentelt?! Aztán tengert-földet, oly sokat bejárva visszatérünk haza, édes szép hazánkba és elmoudujk és elhozzuk mieinknek mind, mit láttunk s tapasztaltunk, dicsőségét Istenünknek, üdvöt, békét nemzetünknek!

És én e vállalattal ifjuságom legszebb vágyait s reményeit férfi tettere váltva zárhatom-e megfelelőben e sorokat, mintha Dávid városának királyi látnokával hangoztatoma ma nemzetem szivébe a rég ősmert igéket: Sursum! Venite! Jubilemus, plorems coram Domino, qui fecit nos!

ügyesen fülönfogva, vele nagy örömmel bandukolnak ki a hideg vízből.

Ahogy így szemléldünk mindenfelé mulatságos és sajnálatos dolog felett, a gukkeres szomszédom meglehetősen ijedten kiált ránk:

— Hát azt nem látjátok, ami ott uszik?

Hát megnézzük.

Valami fehérség volt. Szabad szemmel alig kivehető. Legtöbben habnak véltük, hanem hát a gukkeres váltig erősítette, hogy nem az. Ő csak rövidlátó volta miatt nem ismerheti fel. Nézzük meg mi is.

Hát megnéztük. Elsőben a jókedvű Sanyi, Egyszerre elpárolt tőle a kedve. Csak annyit dünyögött, hogy ez baj. Oda adta a gukkert; már nézném meg én is, ha az-e?

Pedig az volt.

Piczi gyerek, csecsemő, halott. Oly szépen uszkált a sárga mocsokban hanyatt, mintha csak bölesőben ringattak volna. Lassan, lassan vitte a folyás, távol tőlünk, messzire innen. Lehetetlen lett volna elérni. De hogyan is? Az ember ismeretlen a lánkában, ha néhol bokáig ér is a víz, de mellette egy-két lépésnyire el is nyelhet. Aztán sok küzdés és fáradság mellett utólráhetné-e, aki utána igyekszik. Hát bizonytalan. Hasztalan fáradság.

Sokáig néztük útját, a mint a folyás kissé közelebb majd távolabb vitte tőlünk. El-elgondolkodtunk szomorúan sorsán, s szeméinkbe kiült a sajnálkozás könyvtje.

Mert hát a Rába árja nem szokott em-

Fel! Jertek örülni az Isten előtt, Jubiláljuk Urunkat, az üdvözítőt! Fel, fel! vigadozva imádjuk a lét nagy Urát, Sirjnk ki magunkat Előtte, ki életet ad. Mert Ő örök Isten a mi Nagy Urunk És mink Neki nemzete, népe vagyunk. Assér im utána megyünk, haladunk.

Az ut technikai részét Propper N. János jó hírnevű „Keleti utazási irodája“ (IV. Muzeumkörút 15.) vezérli. — Az uti programot minden érdeklődőnek megküldik.

Isten velünk!

Kelt Budapesten, 1900. november havában.

Kálmán Károly,
plébános, orsz. képviselő.

A város közgyűlése.

A tegnap, Fiáth Pál báró főispán elnöklete alatt megtartott közgyűlés elé nagy érdeklődéssel néztünk. A bizottsági tagok szokatlanul nagy számmal jelentek meg, a mi nálunk korántsem fontos tanácskozást, csak szenzációt jelent. Az érdeklődés egyik oka a városgazdai állás betöltése volt s a pályázók, úgy látszik, mindent elkövettek, hogy embereiket együtt lássák e fontos aktusnál. A másik ok ifj. Tögl Gyula biz. tag interpellációja volt Szeivald András közgyám ügyében. Erősen hittük, hogy az interpelláció elmarad, mert már az előző napon nagyon látogatott volt Tögl kereskedése. Ő azonban nem tágitott s az kétségtelenül szilárd meggyőződést jelent. Egy befejezett dologgal állt szemben Tögl Gyula s mert ezt az ügyet már a sajtó is publikálta s a végeredmény a közönség tudomására nem jött, a felszólalásnak volt jogos alapja. Tisztán akart látni s ez kötelessége s hogy a tisztánlátás a bizottságnak nem természete némely ügyben, ez nem Tögl hibája. A főispán a közgyűlést megnyitván a fenti felszólalás volt az első tárgy.

Töth István főjegyző jelezvén ifj. Tögl Gyula biz. tag. interpellációját, annak megindoklása általános figyelmet keltett. Tögl ismervén a helyzet nehézségeit s jelét adván annak, hogy komoly ügylőz méltó figyelmet fordított ez ügyre, írásba foglalta az indoklást s ezt nála nem helyeselni jogosan nem lehetett. „A f. év nyarán — mondja az indoklás —

berre éhezni. Nem jön oly hirtelen, hogy tőle el ne lehetne menekülni. Hogy némelyik esztendőn a Kerekes Gyura beleveszett, hát maga volt az oka, miért ment bele pityókusan zabkékévet vadászni.

De az az ártatlan csöppség! Hogy sirathatja eddig az anyja, kétségbeesve, szivfacsarodva! . . .

Hej! Pedig dehogyan siratta! Dehogyan zokogott érte könyvet hullatva!

Még alighogy eltakarodott a Rába árja, itt-ott jókora vízfoltok csillogtak bár, de a szemmel be nem érhető nagy rétség zöldjét már áttörte a gólyahír piczi sárga virága, — máris kitudódott.

Annak az ártatlan csöppségnek az életsora.

Hiába, azok a csendőrök csak kitapogatnak mindent, ha valami felől nesz üti meg a fülüket. Addig-addig szimatolnak, míg egyszer csak ráakadnak az igazságra.

Attól aztán mi is rájöttünk, mikor egy napon közrefogva a Völgyi Annát, — akit voltaképen Hosszi Nacának ismert igen jól a környék, — végig defelérőztatták a falun.

Mert ez a szép bőrbő termett beste-lélek . . . No, nem érdemes róla szót vesztegetni. . .

Murányi József.

elhunyt *Jankovits* Imréné maga után hagyva 2 neveletlen árva s férjét, ki bánatában pár hónappal később neje után sirba szállott. Magára maradt a két árva, kik mellé a hatóság gyámot rendelt Vig Imre személyében. Vig Imre gyámi tisztében el is járt s a hagyatékából bizonyos pénzt *Jankovics* János társaságában szeptember hó első napjaiban *Szeivald* András közgyám kezeihez lefizetett azon célból, hogy ezen összeget a városi pénztárba juttassa. Október hó végén Vig Imre dr. *Kerekes* Lajos ár. ülnök társaságában megjelenvén a városi pénztári hivatalban kérdést intézett, valljon a 250 korona *Szeivald* András által befizettetett-e, a mely kérdésre nyert tagadó válasz után *szörnnyüködvé* eltávozott. A pénz csak harmad napra november hó 2-án lón a pénztárba fizetve. Kérdem a polgármestert, kitől vett tudomást ezen dologról s mily alapon rendelte el Vig Imre kihallgatását?*

Havranek József polgármester válaszában ismerteté az ügyet s ki-lenti, hogy tényleg Vig Imre a jelzett időben bizonyos pénzösszeget magán jelleggel a közgyámra bízott s a mennyiben erről dr. *Kerekes* Lajos ár. ülnök útján értesült, némi szabálytalanságot látott ezen eljárásban s a lefolytatott vizsgálat után a közgyámot kemény büntetéssel, 20 k. *rendbírósággal* sújtotta. S hogy mennyire helyesen járt el, mi sem igazolhatja inkább, mint hogy ezt az eljárást a kir. ügyesség megnyugtással vette tudomásul.

Tögl Gyula biz. tag el volt erre a válaszra készülve, irásba foglalt replikával állott készen. Nem veszi tudomásul a választ (itt a nagy zajban elmosódik a szónok szava) . . . . „mert fel nem tehető, hogy egy értelmes ember, mint Vig Imre *Szeivald* Andrásra bizza a 250 koronát, oly utasítással, hogy majd a kukorica árával együtt fizesse be a városi pénztárba, s már október elején kereste, hogy ügye miért nincs elintézve. A pénzről akkor még nem beszélt, s azt nem kereste volna, hisz az ő, vagy a földetekt átvett bárki részéről a kukorica ára maig sincs lefizetve?*

Nem folytathatta tovább a szónok érvelését, mert a kitérő zaj megakadályozta ebben. A polgármester újabb felszólalása után a hivatalos eljárást szankcionálta a közgyűlés.

Volt még egy interpelláció. *Keresztes* (Kreuzler) Zsigmond kifogásolta a kapitánysági helyiségeket, a gyertyavilág helyett gázlángot óhajt. „Valahányszor — ugymond — dolgom van a kapitányi hivatalban, pedig sokszor van, mindannyiszor borzasztó bűz van ott.“

Régi baj ez már nálunk s ennél a polgármester sem mondhatott egyebet.

Az interpellációk után napirendre tért a közgyűlés. A városgazdai állás betöltésére került a sor. A kandidáló bizottság mind a négy pályázót ajánlotta *betűrendben*, a mi után elnöklő főispán elrendelte a szavazást. A rövid idő alatt megajánlott szavazás után *Dicballa* György, a szavazatszedő bizottság elnöke kihirdette az eredményt, mely szerint *Almássy* János 68, *Lindermann* Antal 18 és *Bereczky* Lajos pedig 14 szavazatot kapott. *Almássy* János nyomban letette a hivatalos esküt.

A jövő évi legtöbb adót fizetők névjegyzéke tudomásul vétetett. — A folyó évben elhunyt *Rakáts* Lajos és *Marschall* Nándor bizottsági tagok helyének betöltését a közgyűlés jövő hó 16-ára tűzte ki. — A városi tanács előterjesztése az aggok, szegények és rendőri foglyok élelmezése tárgyában tudomásul vétetett olyképp, hogy a nyérs terményeket *Ofner* Mór, a kanyeret *Singer* József szállítja. — A

belvárosi plebánia épületben levő bolt helyiség árbejétséjén a 263 kor. kiküldési árért nem volt bérbeadható; *Wid* József fodrász 206 koronás ajánlata elfogadtatott. — A közgyűlés módjáról beterveztett szabályrendelet elfogadtatott. — Özv. *Langmár* Gáspárné nyugdíját, tekintettel az elhunyt hosszú szolgálatidejére, a szabályzattól eltérőleg 1000 koronában állapította meg a közgyűlés. — A javító intézett mögött tervezett utca, a bicskei vasut részére elfoglalt terület kártalanítása, valamint a *Reinitz* Mihálytól megveendő utcaterület tárgyalása a törvény értelmében a jövő havi közgyűlésre tűztetik ki. — *Reichard* Mór kérelmének, hogy a tervbe vett gabonaraktárra nyert 15 évi adómentesség az árpatisztító és darálóra is kiterjesztessék, hely adatott. — Háromszékes megye közönségének a nemzeti törvények módosítása tárgyában pártolólág tudomásul vétetett.

Szomorú ítéletet mondott önmagáról a közgyűlés, midőn egy hírneves zeneművészről a legcsekélyebb anyagi támogatást is megtagadott. *Balassa* L. Kálmán hegedűművész ugyanis a várostól 600 kor. segélyt kért olyképp, hogy ellenértékül 6 szegény sorsu gyermeket zeneköltetés-an részesít. Hiábavalónak bizonyult *Havranek* polgármester érvekben gazdag ékes-szólása, az általa s a tanács által is javaslatba hozott 400 korona segélyt sem szavazta meg a közgyűlés. (Ime, a midőn a pénzmester *Reichard* nak adómentességet, városunk szülötének, a művésznök semmit! Jellemző!)

Nagy port vert *Tschurtschenthaler* konzervgyáros kérvénye a korábbi közgyűlési határozat módosítása tárgyában. Nem elégszik meg a 20 föld 15 évi átengedésével, 25 holdat kér tulajdonjoggal. A vita e pontnál élénk volt s magas színvonalra emelkedett. Jogász emberek szép és komoly vitája volt ez. *Havranek* polgármester bár nincs egy véleményen a kérelmezővel, proponálja, hogy tulajdonjoggal nem, de a gyár fennállásáig használati joggal adassék a már jelzett terület. *Farkasdy* Dezső nem helyesli e javaslatot, mert már elég kedvezményben részesült a kérelmező s kellő indoklás után a közgyűlés korábbi határozata mellett foglal állást. *Fröschl* János a polgármester nézetét helyesli, mert a gyümölcsfa termőképességét sok évi gondozásnak kell megelőznie. *Havranek* polgármester még egy kísérletet tesz, felolvassa azt a májusi közgyűlésen hozott határozatot, mely szerint *Tiefenbach* nak 10 hold föld tulajdonjoggal ajánlatot tett s így nevelésnek tartaná, ha a közgyűlés most más irányu határozatot hozna. Dr. *Saára* Gyula épén azt tartaná nevelésnek, ha ez ügyben megváltoztatnók a korábbi határozatot. 15 év után ha a gyár prosperál, módunkban lesz újabb kedvezményt nyújtani. *Nagy* Ignác biz. tag *Farkasdy* és *Saára* nézetét teszi magáévá oly hozzáadással, hogy köttessék ki, hogy a gyár tulajdonosa használhatja a földet 15 év után is a *szemszédos földekkel egyenlő bér-összegért*. A közgyűlés elfogadta a *Farkasdy* Nagy-féle indítványt.

A felsővárosi gyógyszerár felállítását nem engedélyezte a közgyűlés. A bábák fizetése 120 koronáról 200 koronára emeltetett. — *Keczdán* Liviusz orvostudor oklevelé kihirdettetett.

A közgyűlés fél 1 órakor ért véget.

Vörösmarty ünnepély.

Készülünk nagyban, hogy a mi nagy nemzeti költőnk száz éves születése mi-nyját minél nagyobb fényvel, díszszel ünnepelhessek meg

Az irodalmi egyesületek, színházak és társas-körök úgy a fővárosban mint a vidéken mindenfelé Vörösmarty emlékünnepet rendeznek, melyeken felolvasásokban s költeményekben áldoznak a nagy költő emlékének. A fényesnek ígérkező nagyszabású országos ünnep előtt, mintegy bevezetésül egy kisebb körül családias jellegű intím ünnepély folyt le t. hó 25-én fél 7-kor a helybeli Vörösmarty-kör termében. A költő nevét viselő kör nyitotta meg tehát városunk falai között majdan lefolyó fényes ünnep-ségek sorát; mint leghivatottabb óre a költő iránti kegyeletnek, ő rendezett első sorban egy kis házi ünnepélyt.

Akadtt egy fenkölt szellemű, nemeslelkű férfi, ki már régebben nagyobb összeget ajánlott fel arra a célra, hogy Vörösmarty Mihály arcképe a kör számára beszereztesse. A kép el is készült s ennek leleplezése adott alkalmat a Vörösmarty-kör ünnepélyére. Halálával és köszönettel tartozik a kör ama férfinak, ki nemes érzelmeitől vezéreltetve jó szívvel, bőkezűségével és dicséretes áldozatkészégével az arckép megfestetését lehetővé tette. Nem akarjuk elhalmozni őt a sablonos dicsérrel, hiszen a nemes tett eléggé dicséri a tettet, csak azt óhajtjuk, bárha sok ily nemes gondolkozású és áldozatkész ember volna, mint *Szenecy* Győző főgymnasiumi igazgató; mert az ő ajándéka az a szép Vörösmarty-kép, mely most már a kör ékességét képezi. A kép ünnepies leleplezésére szép számmal jelentek meg a vendégek a Vörösmarty-körben. *Vértessy* József a kör igazgatója megnyitó beszédében üdvözölte a megjelenteket, s egyszerűsáind köszöntet mondott az adományért. Azután felkérte dr. *Schlamadinger* Jenőt a kör titkárat, hogy tartsa meg ünnepi beszédét, melyet egész terjedelmében itt adunk.

A lelkes hangu szép beszéd elhangzása közben lehullott a lepel a képről, s ott gyönyörködhattunk *Vastagh* György festőművész sikerült művében. — A kép Vörösmartyt ülő alakban ábrázolja.

A rövid, de szép és lelkes kis ünnepélyt a Vörösmarty-kör termeiben társas vacsora követte, melyen mintegy hatvanan vettek részt. A felköszöntőkben nem volt hiány s legtöbben a kép adományozóját, *Szenecy* Győzöt éltették.

Mélyen tisztelt Ünnepelő Közönség!

Lángelmék sajátja, hogy dicsőségüket a jövő képi nagygyá! Mig köztünk élnek szellemük lobog, zavaró, hogy ők is emberek. hasonlók hozzánk. Nem kérdezzük, honnan élnek, boldogok vagy nyomorognak, nem az ember, hanem eszméjük lényeszerű ereje foglalja le a tümeget; az ember csak árnyéka marad eszméinek. Csak az eszmék okozta forradalom után látjuk az tat, mit a lángelme korbácsa alatt megfutottunk. A forradalom után nagy a vilá-gosság; a közkinccsé vált eszme visszamatat az emberre, kitől eredt. Ekkor eszmélünk reá s elöttünk áll a lángész szédítő hatalma, nagyságának többé idomulása nem árt; foglalkozunk életének aprólékos mozzanataival, példáján neveljük gyermekeinket, összegyűjtjük nagy gondnal szellemének minden emlékét, magyarázzuk műveit, elismerjük és hirdetjük, hogy ő nemzeti szellemünk képviselője s neve fogalomká magasul!

Vörösmarty Mihály nem kerülte ki a lángész sorsát. Küzdött, néha nyomorgott. Nap-szamosa volt e nemzetnek s a mi szegény nemzetünk napszámot sem birt fizetni neki. Egy nemzet szomjazta ajakát, de italt alig nyújtottak feléje. Micsoda tűz volt, mely mégis lobogott!

Pedig Vörösmarty nélkül nincs nemzeti renaissance! Dala a régi dicsőségről acélozta meg a nemzet karjait; Istentől buzgó ereje alkotott javvesztéki, kacagó, zengő játszi költőnyelvet; szözelete tette nemzetivé az imát.

Nincs költőnk, ki annyira nézeti volna, mint ő. Szilaj fenség, deris humor, keserű lemondás, ez a magyar vérenek és Vörösmarty költői lelkének hullámzása. Tártyai és nyelvének zenéje annyira magyar, hogy nem fordíthat belőle idegen. De ne is mérésekadjék! az ő dalai csak a magyarnak zengedeztek, az ő Muzsája nem a világgöltészet berkeiben lakott, — Hadur leánya volt.

Providenciális magyar volt Vörösmarty Mihály! Hatalmas munkása az új Magyarország-nak. Dallal irányította lelkünket a multra, hol nemzeti erőnk szunnyadt: kiáltotta a lángész bátorságával, szárnya segített, belopta dalával a köztudatba a jövő politikáját, anélkül, hogy munkáiban csak egy politikai abstrakciót is fel-lehathatnánk. Lázasan munkálta a medret, melyben szükségkép végighömpölygött a véres esztendő.

S mikor a nemzet magához tért, könnyek közt kereste részben bujdosó, részben elaggott nagyjait, részben azok elszórtan porladó csontjait.

Vörösmarty élt még, de rommá lett zengő nyelve, szilaj ereje elhalóban, keserű lemondó lelke elvesztette hitét, erejét a szabad szárnyalás iránt. Egyszer tört ki még belőle a magyar lélek, a műnők Isten alkotó: nagy magyar syntóniájában: a „Vén cigány“-ban s kevéssel roa „A sirt egy nemzet állra körül“.

A nagy siron virágok nőttek: a nemzet ülébe vonta gyermekét, megjelelte házát, hol született, éreztobrokat öntetett neki, gyűjtötték munkáit, ifjaink tanuják az iskolában, esztétikusaink magyarázzák, — emléket őrzi társaskörünk. S most egy ország készül hatalmas ünnepélyre, az ország elökölő állanak ide, hogy tanuságot tegyenek az ő nagysága előtt.

A lángész sorsa beteljesült. A Vörösmarty-kör e nagy hódolás előtt intim ünnepélyre hívta össze tagjait. Mit mondjam ki nevét? — mindnyájan tudjuk — nagy lélek, Vörösmartynek előkelő művész esetjével festett arcképével lepte meg körülket s mi ezennel átadjuk e képet a nagy közönség szeretetteljes tüntetésének.

Köszönet annak, ki minket a mi közszelemünk központjának arcképével megajándékozott! Maradjon fean e kép, mig magyar lesz Magyarország! Látásán nevelődjenek a mi nemzedékeink! Töle tanulják szeretni a hazát! Válgój vezérüké az ő szava: „rendületlenül“.

ÜJDONSÁGOK.

— A kereszténység ünnepe Rác-Almásan. Szívet-leket emelő hazafias ünnepe volt vasárnap Rác-Almás keresztény népének. A község polgárainak áldozatkészsége egy szép nemzeti zászlót szerzett a kath. körnek. E lobogó fehér szövetébe Barcza Gáborné urnő fáradságtalan keze gyönyörűen behelmezte e jelmondatot: „Hitünkért és Hazánkért! — 1900.“ Férfi pedig Barcza Gábor, nyug. kir. it. táblai bíró egy aranynyal díszített szép selyem szalagot ajándékozott a lobogóra. Vasárnap délelőtt szentelte fel a zászlót Pödör István helybeli esperes plebános lelkes és mély hatást keltő beszéd kíséretében. Főlemelő látvány volt, mikor a kath. férfiak, a kör tagjai, hosszú sorban az új lobogó alatt a körből a templomba vonultak s ott a zászló körül a szentélyben helyet foglaltak. Az ünnepély második része délután 5 órakor folyt le egy keresztény vendéglő nagytermében, miután a kör helyisége szüknek bizonyult a nagy közönség befogadására. Lelkes, gyújtó szavaltok s fölvasások hangzottak el. Az arczok égtek a lelkesedés tüztől, mikor egy ifjú, Simon István elszavalt Mindszenty veségek ható szövegét a „Szentek unokáikhoz.“ A község egyik legderekabb ifjú gazdája, Koröcs András, Gyürky Ödönnek „Fél hívő nép“ ez. remek ódáját adta elő nagy hatással. Paczma István, volt huszárcapitány, a montabellói csatának egy érdekes részletét olvasta föl a jelenlevők nagy érdeklődése mellett. Majd 74 teritűli kedélyes társasvacsora következett lelkes felköszöntőkkel fűszerezve. A szép keresztény ünnep mély benyomásaival csak szilárdította a hitű ráczalmásiai összetartását.

— Békefi Szaller István. Az iparos ifjak önképzőköre vasárnap este 8 órakor Szarka-utcai helyiségében egy kis családi örömmünepet rendezett. Egy csendben munkálkodó embernek képét festette meg a kör helyisége számára, s ennek leleplezését kívánta az ifjuság ünnepiessé tenni. És ez az ember meg is érdemli a megemlékezést és halát attól az ifjuságtól, melynek szellemi szórakoztatásán és nevelésén oly szives örömmel és lelkiismeretes fáradsággal dolgozgat. Az ifjusági mükedvelői színelőadások buzgó és gondos rendezője és betanítója, egykor a vidéki színészet szintén számottevő tagja Békefi (Szaller) István az érdemes férfi. A gondjaiba vett ifjusággal örömet fáradozik és a legzsevőbb készséggel siet-dolgaikban segítségül a napi munka után. A vasárnap kedélyes családi estén a körtagok nagy számmal jelentek meg az ünnepélyre. Rainiss Mátyás (b. elnök hangulatos megnyitó beszéde után Boross Sándor elnök szövelt Békefi érdemeiről s e közben a képről lehullott a lepel. Szavaltok és a kör dalárdája tették változatossá a kedves kis estét.

— Ertesítés. A Székesfehérvári Tóvárosi Olvasókör tagjai és ezek családtagjai részére a városi színházban 4 darab támlásszéklet. (1-ső rendű zártzéklet) az egész színi idényre kibérelt és azokat a kör t. tagjai és azok családtagjai részére a következő arak mellett adja ki: Egy egy ára a rendes helyárak mellett adott előadásoknál 1 kor. 50 fillér. A leszállított helyárak mellett adott előadásnál pedig 1 korona. Egyes előadásokra a „Tóvárosi Olvasókör“ helyiségében kitett íven lehet előjegyzést eszközölni vagy a telefont (94. szám) is igénybe venni. Az előjegyzett jegy, illetve jegyek idejében való kézhezjuttatása iránt a kör-háznagya intézkedik. Egyben felkéri a kör igazgatósága a t. tagokat, hogy a színészetet pártoló ezen kísérletét támogattal, és színházlátogatások alkalmával a kör által bérelt helyeket sziveskedjenek igénybe venni.

— A Vörösmarty-ünnep rendező-bizottsága gróf Zichy Jenő elnökléte alatt vasárnap d. e. 11 órakor ülést tartott, melyen a már régebben kibocsátott programm változásait tárgyalták. A kibocsátott programm annyiban változott, hogy f. hó 30-án a Kápolnás-Nyékre érkező vendégeket Vértessy József helyett Huszár Agost alispán fogja üdvözölni Pénteken este a színházban alkalmi előadás lesz.

— A közönség figyelmébe. A Vörösmarty Mihály születésének százéves évfordulója alkalmával rendezendő közebedre vonatkozólag felkértünk annak a közlésére, hogy az ez ügyben történt intézkedések, jelentkezések érvénytelenek, s felkéretnek ugy a megye, mint a város polgárai, hogy a mennyiben azon résztvenni óhajtanak, a 12 korona előleges lefizetése mellett Havranek József polgármesternél f. hó 30-ig jelentkezzenek.

— Névmagyarosítások. Kiskoru Fuchs Zoltán és János helybeli lakosok vezetéknévüket „Farkas“-ra, — Eisler Miklós onodói születésű, budapesti lakos vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel „Elek“-re változtatták.

— Tolvaj pereczesek. Vizes Sándor és Német Imre budapesti pereczesek átrándultak városunkba, nem pereczes árulni, hanem egyébként szerencsét próbálni. Meg is kezdték müködésköt tegnap délelőtt fényes nappal s az első kísérletet siker koronázta. Ugyanis a Weisz és Freud czég kereskedése előtt levő ruhaneműekből két téli kendőt s egy téli inget elloptak. A rendőrség még délelőtt értesült a történetkről s Szeill rendőr szorgos kutatása s tapintatos nyomozásának köszönhető, hogy a két fizkő már tegnap délután lépve került. A lopott ruhaneműeken már ekkor taladtak; az egyik vevő öz. Weisz Hermann gyümölcs-utcai lakó, a ki potom árért jutott az egyik kendőhöz. inghez. Folytatása a járásbírósnágnál közzékezik.

— Mormonok. Magyarországra. Észak-Amerikában, a nagy sötétvak vidéken a nagyhirű Mormon próféta megállapította a többnejűk feleketét, melynek az Ujvilágban sok hívei vannak. Aki hány feleséget el bír tartani a vagyona szerint, annyit tarthat. Most azt a kétségtelenül sokakat érdeklő hirt vesszük, hogy a többnejű

szektát Magyarországon is terjeszteni kezdik. Temesvárott ugyanis néhány nap óta a mormon vallás két apostola időzik. A két gentleman az Észak-Amerikában élő, a soknejűségnek hódoló hitfelekezet misszionáriusaként müködik. Az egyik Berlinből, a másik Szófiából jött és oly czéllal telepedtek le Temesvárt, hogy hitközséget alapítsanak. Azért választották Temesvárt, mert e városban a baptisták nagy sikereket értek el és mert az egyik misszionárius jécsai (Torontál vármegyei) születésű és onnan vándorolt ki Amerikába. A temesvári rendőrség mindkettővel jegyzőkönyvet vett föl és arra vonatkozó bejelentésüket, hogy Temesvárott egy mormon-községet alapítsanak, a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvény értelmében, vallási dogmáik felülvizsgálása végett a belügyminisztériumhoz fölterjesztette. Mig megérkezik a leirat, addig a soknejűség lelkes apostolai (és mások is) egyelőre kénytelenek magukat a türelem érényében gyakorolni.

— Uj távbeszélő-előfizetők. A helybeli városi hálózat távbeszélő előfizetői közé a cs. és kir. katonai csapatkórház 95. sz. és dr. Palánszky Miklós városi ker. orvos 96. sz. alatt bekapcsolattak.

— Kérelem Székesfehérvár sz. kir. város polgárainhoz! Szab. kir. városunk falai között 1900. december 1-én magasztos, hazafias ünnepet ül a magyar nemzet; ünnepli halhatatlan nagy fia, a le-tünt század első felének forrongó tüzeben, csodás magaslatra emelkedett költészetének soha nem halványuló fényben ragyogó lantosa: Vörösmarty Mihály születésének egyszáz-éves fordulóját. Ez alkalommal az ország szívéből és minden részéből, nagyszámu, előkelő közönség sereglik ide, ahol nagy költője mint gyermekijü fenséges szárnyalásu lelkének első benyomásait nyerte s ahol dicsőségét szobra örök időkre hirdeti, ide sereglik azért, hogy velünk együtt érezve, lerőjja hódolata adóját Vörösmarty Mihály emléke iránt. Búske öröm tölti el lelkünket, hogy az itt lezajló országos ünnepély is, a nemzetnek, nagyjai iránt, szívéből sugárzó örök szeretet megnyilvánulása lesz — ép ezért, 1900. évi december hava 1-ének városunkat díszben kell találnia, hogy polgárságának az ünnepelésben egy szív és lélekkel való részvételét külsőleg is kifejezésre juttassa. Ezért tehát kedves polgártársaim! jól ismert hazafias érzelmekre bizon számítok, midőn azt kérem: ragadjatok meg minden lehető alkalmat lelkesedétek tolmácsolására ama napon s különösen, háza-tokan lobogjanak a zászlók már deczember 1-ét megelőző naptól 3 napon át. deczember 1-én délután 1/6-tól 7 óráig pedig világsítatok ki ablakaitokat. Hadd hirdesse a lobogó zászlók díszbe s ablakaitok kigyuló világa, hogy Vörösmarty Mihály emléke köztünk nemcsak ércszobrában, de mindnyájunk szívében is él. Székesfehérvár. 1900. évi november hó 24-én. Havranek József, polgármester. Dr. Kerekes Lajos, jegyző.

— Meghívó. A szejtjvári hivatalkokok „Otthona“ megalakítása tárgyában f. évi november 19-én csütörtökön esti 5 órakor a Kálozi vendéglő helyiségében előértekezet fog tartatni, melyre az érdeklődők azzal hivatnak meg, hogy az „Otthon“ czéjja a tagok erkölcsi, szellemi és anyagi érdekeinek előmozdítása, részükre kölcsönök és segélyek nyújtása, ingyenes gyógykezelés, a szellemi és társadalmi életnek felolvasások és estélyek tartásával leendő ébrentartása, takaréknél- és fogyasztási szövetkezet létesítése, nyugdíj-alap alakítása, mely a nyugdíjba lépett tagoknak elvesztett lakbér illetményét pótolja.

— Felhívás a helybeli ját. nőegylet összes Tagjaihoz! A költőkirály Vörösmarty Mihály kegyeltes emléke iránt, 100 éves születése évfordulóján halálját a helybeli jótékony nőegylet azzal rója le, hogy a folyó évi december 1-én tartandó ünnepegy alkalmával szobrára koszorút helyez. Felkértemek az egylet összes tagjai, miszerint a koszorú költségeihez bármily csekély adományt f. évi november hó 28-áig *Róé* Istvánné pénzpánczokhoz beküldeni sziveskedjék. Az adományok a helyi lapokban névszerint nyugtáztatnak. *A jótékony nőegylet választmányja.*

— **Méltó dicséret.** Az új megyei kórházba a konyha felszereléseket *Schlammadinger* Alajos vaskereskedése, az üveg- és porcelán-neműeket *Schuetzer* Nándor kereskedése szállította. Mellettük az átvevő bizottság külön nagy elismeréssel és dicsérattal szökött *Nagy József* székesfehérvári asztalos mesternek a kórház számára szállított munkáiról. Ez a dicséret valóban érdemes emberre szállott, a ki ügyességével, szorgalmával, lelkiismeretességével mindenkor diszére válik a fehérvári iparosoknak. A ki *Nagy Józsefet* és az ő működését ismeri, mindenkor igazat fog ebben az átvevő bizottságnak adni.

— **Lopás a vidéken.** F. hó 25-én — mint seregélyesi levelezünk írja — Bokros József ottani lakos lefekvés előtt kellőleg körüljárta a háza tájékát, s mindent a legnagyobb rendben talált. Másnap azonban szomorú reggelre virradt, a kamráját ugyanis feltörve találta, honnan egynémely apróságon kívül eltiúrt két zsák buza is. Jelentést tett a csendőrségnek a lopásról s bár a nyomozást nyomban foganatosították a legszelesebb körben, a tettest elfogni mindaddig nem sikerült.

Színház.

Szombat november 24.

A mai nappal, a hosszú nyári szünet után újból megnyitott színházunk kapui, s *Halmay Imre* színigazgató a megára vállalt feladat teljesítését, a mi nem kevesebb, mint városunk közönségének a Múzsák majd pajkos, majd komoly játékaival hasznos és kellemes szórakozást nyújtani egy színi évadon keresztül. Midőn üdvözljük őt és társulatát e nemes hivatás betöltésének megkezdésekor, egyszersmind azon óhajunknak adunk kifejezést, hogy vajha a művészetek elé tüzött célt: gyönyörködtetve terjeszteni a szép és jó szeretetét, soha szem elől ne tévesztené. Részünkről mindig az ügyhöz méltó érdeklődéssel követendjük működésüket, s ha a helyes útról le nem térnek, az elismeréssel nem maradunk adósk.

Egy igen helyes dolgot mindjárt a kezdetkor tapasztalhatunk, s ez a műsor komolysága. Az első heti műsor azonnal elárulja azt, hogy az új színigazgató nem Szalkay-féle újdonságadás, s felbátorít arra a reményre, hogy nem fogja nyakunk közti zudítani a Kisfaludi színház összes újdonságait egyetemben a Kövessy-féle fővárosi életképekkel. Ez már maga igen jó ajánlólevél *Halmay* részére, nem is említve azokat az egyéb jó tulajdonságokat, miket a társulat az első előadásán elárult, nevezetesen a lelkiismeretes betanulást, ügyes öszjátékot és rendezést. Ezek mind komoly törekvés jelei, s nálunk ez a fő. Lenne bárminő rossz is a társulat, — a minthogy nem az — a most említett előnyei előkelő állást biztosítanak számára a vidéki színésztársulatok között, feltéve természetesen, ha mindvégig hű marad a kezdehez.

Az első estén *Dóci Lajos* „*Utolsó szerelmem*” című poetikus vígjátékában mutatkozott be a társulat. Bár az első előadás után megállapodott véleményt mondani bajos dolog, annyit mégis tapasztalhattunk, hogy a társulatnak, — mint minden vidéki társulatnak, — vannak ugyan gyengébb tagjai is, de kiváló-erőkben nem szűkölködik. Ezek közé tartozik *F. Lányi Irma*, kinél jobb drámai színésznő nem igen volt még nálunk. Mindjárt első jelenésében megnyerte a közönség tetszését kellemes előadásával, erőltetés nélküli finom játékkal, mely különö-

sen az utolsó felvonásbeli nagy jelenetében aratott legszeb sikert. Ahhoz, hogy a művésznő megérezze azt, hogy a vígjáték könnyebb szellemenem engedi meg még a szomorubb és szinte tragikusnak látszó jelenetekben sem a drámai erővel való operálást, nem kevés intelligencia kell s ez *F. Lányi Irmánál* nem hiányzik. Megvagyunk már szokva ahhoz, hogy a mi művésznőnk nem igen szalasztják el az ilyen alkalmakat drámai erejük teljes mérvben való kifejtésére. Annál kellemesebben lepött meg tehát *F. Lányi Irmánál* az a finom tapintat, melylyel a vígjáték szellemét megérezve, tartózkodott minden erősebb drámai kifakadástól és pözölástól, megőrizvén mindvégig azt a könnyedséget, a mi a vígjáték sajátja s — sejtetni engedi, — hogy mindezt nem kell komolyan venni, hiszen ugys jóra fordul majd minden. — E jelenetében *F. Lányi Imre* kifejtett művészi izlésének és ügyességének tanujelét adta. — A nők közül különösen *Fóti Fridát* kell még kiemelnünk, a ki *Duczi* apród szerepében igazán kedves alakítást adott. *Lőrinczi Erzsikéből* (*Drugeth Mária*) is jó színésznő lesz még, ha arról az álmatag szentimentalizmusról, a mi arczán és mozdulatain visszatükröződik, le fog szokni. — Ügyes volt *Szatmáriné* is, a kit azonban nagy látszik, kifelejtettek a színlapról. — A férfiak közül különösen *Halmay Imre* adott jó alakítást (*Lajos király*); *Dóci Bela* (*Lavzi Apór István*) régi ismerősünk, ugyszintén *Tisztay Miksa* (esatlós) is, ki már néhány évvel ezelőtt volt nálunk s ugy látszik jó humorában nem lett hűtlen magához. Csak *Szatmári Lajossal* (*Cecce*) nem voltunk megelégedve; oly erősen deklamált és pözölt a tragedia legmagasabb couthumusaiban, hogy valósággal félelmetes volt. Erről le kell szoknia, különben nem fogunk sok élvezetet találni a játékában. — Summa summarum néhány kisebb gyengéséget leszámítva *Halmay Imre* elég jó társulatot hozott magával.

— **Tasárnap** délután *Szigeti* régi jó népszínműve „*A vén balavos és fia a huszár*” került színre gyermek és népelőadásul igen lelkiismeretes előadásban, — este pedig üres páholyok mellett *Géczy István* népszínműve „*Az ördög márkája*.” *Halmayné* mutatkozott be a czimszerepében (*Judith*) s elmondhatjuk róla, hogy a szerepében lerakott kincset temperamentumos, kedves játékkal s kellemes énekszámimaival felszínre hozta. Mint népszínmű énekes jól megállta a sarat, s alig látogott kívánni valót maga után. Hálás szerepében *F. Lányi Irma* sok kedves jelenetet teremtett s méltán megőrdemelte a gyakori tapsvihart, melyet aratott. Meg kell emlékeznünk *Tisztayról*, a ki *Hirós Firtos Estyán* alakításával állandóan kacagattatja a közönséget. *Ferenzi*, mint baritonista erőteljes hangjával, xcellált, s énekszámiaival nagy tetszést aratott.

Hétfőn. Jókainak jelenetekre szedett regénye „*Az aranyember*” ment igen hálás puplikum előtt leszállított helyárrakkal. *Fóti Frida* Noemié, *F. Lányi Irma* Athalája, *Kovács Brazariés* és *Halmay Krisztyán* Tódora igen tetszett. Egyebekben a társulat drámai erőiről ugyanaz a benyomásunk, mint az első estén. Csak még arról győződhetünk meg, hogy komikájuk *Szelényi I.* kitűnő.

Irodalom.

— **Religio-Vallás.** A november 21-én megjelent 41. szám tartalma: Vezéreszmék és Tanulmányok: SS. D. N. Leonis P. P. XIII. Encyclica De Jesu Christo Redemtora. Még egyszer a Szent-Imre-Egyesület zászlószentelési ünnepéről. — Egyházi tudósítások. — Irodalom: Isten kerije, vagyis a szentek élete. — Szűz Mária Rózsafüzér-Albuma. — Vegyesek: Dicsőséges imádság. — Szabadkóműves propaganda. — A kereszténység ünnepe a szatmári egyházmegyében. — Ajánljuk olvasóink figyelmébe e lapot, melynek előfizetési ára egész évre 20 korona.

— **Népies magyar Egyháztörténelem** megjelent. Rég érzett hiányt pótol ezen könyv, midőn a magyar Egyház 900-os történelmét könyved népies módorban bemutatja. Megjelentek nemzetünk történelmi, de amelyek Egyházunk magyarországi történelmével velősen, röviden, de

tanulmányosan foglalkoztak volna, ilyen nem jelent meg. A jelen kötet tárgyalja a magyar Egyház életét, kezdve őseink hitvallásától a legutóbbi napok eseményéig. Így a régebben kiadott népies Egyháztörténelem I. II. III. kötete méltó befejezést nyert. A Népies Magyar Egyháztörténelem csinos füzött példánya 1 kor. 40 fill. A népies Egyháztörténelem I. II., III. kötetei együtt 3 kor. 50 fill. Igen ajánljuk ezen tartalmas munkát, a mely valóban a nép nyelvén és a népek iródtott. Sac. e. ss. á 30. A pénz előleges beküldése ellenében megrendelhető *T. Petikán* Krizsó kiadásában. Budapest, VII. k. Csömöri-ut 32.

Felölös szerkesztő: Chay Antal.

Husz hektó ó-bor eladó! Bővebb értesítés nyerhető: Székesfehérvár, Jókai-utcza 4. szám.

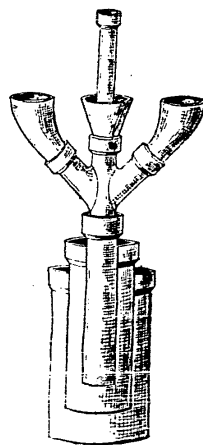
Építésszek, építőmesterek és háztulajdonosok figyelmébe ajánlja gyártmányát az
ELSO MAGYAR
„SCAGLIOL” építőlemez-gyár
TATA-TÓVÁROS.

A szabadalmazott építőlemez, nyaralók lakóházak, amerikai jégvermek, gazdasági és gyári épületeknél vagy ezek átalakításánál kiválóan alkalmas.

Tűz és fagymentes, teljesen száraz mennyezetek, boltozatok, kerítésfalak, válaszfalak, kémény és szellőztető csövekhez alkalmas, gomba, fereg és salétrom mentes anyag.

Uj, gyors és a legolcsóbb építkezési rendszer. Magyarazó fűzetek és egyes anyagok árai díjtalanul küldetnek.

Beton és Cementár-gyár.

Szabadalmazott (Zissler rendsz.) sodronyszövetbetűi betoncsövek, könyvek, tölesér és elágazások bármily átmérővek, továbbá lábazati-kövek, lépcsők, kéményfedkövek és cement burkoló lapok állandóan raktáron vannak. — Istálló jászolokat, etető és itató vályukat jutányos árban készíttetnek

**SZVOBODA
GYŰLA**
építész.
TATA-TÓVÁROS.

HIRDETÉSEK felvétetnek jutányos áron kiadóhivatalunkban.

(Iskola-utcza 4. sz.)

SCHUBERT és SCHLESINGER

DIVATÁRUHÁZA

SZÉKESFEJÉRVÁR, NÁDOR-UTCZA

Óriási Occasió eladás!

Karácsonyi vásár, mely már most kezdődik és tart 1901. január hó 1-ig.

Legkedvezőbb alkalm karácsonyi és ujévi ajándéktárgyak bevásárlására, de épúgy nagyobb bevásárlások eszközlésére, mert raktárunk összes cikkei 1901. január hó 1-ig leszállított áron kerülnek eladás alá.

Karácsonyi árjegyzékünk:

Angol scheviott kolme 120 cm. széles, minden színben Mt. ár	40, 45, 50.	Mosó flanel minden színben méter ár	20, 22, 28.	1 vég ezérna kanaváson	frt 4.50, 5.50, 6.50.
Női posztó dupla széles, Mt. ár	45, 50.	Színes barchetok jó mosható minőségben mt. ár	20, 22, 26.	1 vég csinvat ágyhuzatra	frt 5.75, 6.75.
Franzia divat kelme 120 cm. széles, méter ár	85, 95.	Előbbi idényről visszamaradt szintartó mosókelmek mt. ár	18, 20.	1 vég csinvat	frt 10.50.
Mosó bársonyok remek szep színekben, méter ár	90.	Piquet és batiztok legszebb szín és mintázatban mt. ár	28, 35.	1 vég vászon damask	frt 11.50.
Színes foulárd selymek kitünő minőség, remek színváltozásokban mt. ár	75.	1 vég valódi Schroll siflon	4 50, 5.50.	1 vég egész nehéz damask .	frt 12.50.
Színes prograím selymek legszebb szín mintázatban mt. ár	88.	1 vég creasz vászon kitünő minőség	6.50, 7.50.	Szövet, selyem, mosó flanel és kazán maradvékok minden árban.	
Színes és tekete brockát selymek méter ár	95, 105, 125.	1 vég Irlandi vászon	4 80, 5.50, 6 75.		
Egész nehéz fekete brockát selymek méter ár	1 frt 25, 150.	1 vég valódi rumburdi vászon 42 méteres	frt 21.—, 23.—, 28.—.		

Confectió osztály:

1 téli kabát szövet béléssel	frt 5.50.	Téli gallérok clott béléssel	frt 6.50, 8.50.	1 karmantyu és bolier nerz szörméből	frt 3.50.
1 téli kabát selyem béléssel	frt 6.50.	Téli kör köpenyek	frt 12.—	1 karmantyu és bolier nutria szörméből	frt 4.50.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk.

Vidékre mintákat bérmentve szivesen küldünk.

Kiváló tisztetettel

SCHUBERT és SCHLESINGER.